

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 679
Warszawa, 28 października 1998 r.

III kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10 - 97 - 98

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy:

— o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Obrony Narodowej.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U S T A W A

z dnia

o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej
poza granicami państwa.

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady wysyłania, przebywania i użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.
2. Poza granicami państwa mogą być użyte:
 - 1) związki operacyjne i taktyczne oraz oddziały i pododdziały, zwane dalej "jednostkami wojskowymi",
 - 2) żołnierze zawodowi wykonujący zadania samodzielnie poza stanem osobowym jednostek wojskowych.

Art. 2.

Jednostki wojskowe mogą być użyte poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu ochrony niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnienia bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic w:

- 1) operacjach wojskowych wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych oraz z innych zobowiązań sojusznicznych,
- 2) szkoleniach i ćwiczeniach wojskowych,

- 3) akcjach ratowniczych, poszukiwawczych, humanitarnych lub antyterrorystycznych.

Art. 3.

O użyciu jednostek wojskowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej decyzję podejmuje:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów - w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 1. O podjętym postanowieniu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie informuje Marszałków Sejmu i Senatu,
- 2) Rada Ministrów - w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 2 oraz w sytuacji określonej w art. 2 pkt 2, jeżeli środki na udział w szkoleniach i ćwiczeniach wojskowych nie zostały uwzględnione w budżetach właściwych ministerstw. O podjętej decyzji Prezes Rady Ministrów niezwłocznie informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Marszałków Sejmu i Senatu,
- 3) Minister Obrony Narodowej albo Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji - w sytuacjach określonych w art. 2 pkt 2 w stosunku do podporządkowanych albo podległych im jednostek wojskowych. O podjętej decyzji właściwy minister niezwłocznie informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Rady Ministrów oraz Marszałków Sejmu i Senatu.

Art. 4.

1. W postanowieniu lub w decyzji o użyciu jednostek wojskowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej określa się:

- 1) jednostki wojskowe, ich nazwy, liczebność oraz czas, przez jaki będą pozostawać poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) cel skierowania jednostek wojskowych, zakres ich zadań oraz obszar działania,
 - 3) system kierowania i dowodzenia jednostkami wojskowymi oraz organ organizacji międzynarodowej, któremu jednostki zostaną podporządkowane na czas operacji,
 - 4) organy administracji rządowej odpowiedzialne za współpracę z kierowniczymi organami właściwej organizacji międzynarodowej w zakresie kierowania działalnością i zaopatrywania jednostek wojskowych wykonujących zadania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 5) uzbrojenie i sprzęt wojskowy,
 - 6) trasy i czas przemieszczania się jednostek wojskowych w przypadku tranzytu.
2. W przypadku konieczności wycofania jednostek wojskowych do kraju przed upływem okresu, na jaki zostały użyte poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przepisy art. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 5.

1. W skład jednostek wojskowych wykonujących zadania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej wchodzi żołnierze w czynnej służbie wojskowej oraz pracownicy wojska, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W celu zapewnienia obsady niektórych stanowisk w jednostkach wojskowych przez osoby posiadające

specjalistyczne kwalifikacje, można zatrudniać pracowników na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy.

Art. 6.

1. Osoby wchodzące w skład jednostek wojskowych wykonujących zadania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej podlegają podczas pobytu na terytorium państwa obcego przepisom dyscyplinarnym, karnym i porządkowym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Żołnierze i pracownicy wojska wchodzący w skład jednostek wojskowych są obowiązani do przestrzegania prawa państwa przyjmującego.

Art. 7.

1. Sposób i warunki przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej przez jednostki wojskowe oraz dozoru i kontroli celnej określają odrębne przepisy.
2. Przemieszczanie i pobyt jednostek wojskowych za granicą są realizowane w szczególności na zasadach wynikających z umów międzynarodowych wiążących Rzeczpospolitą Polską.

Art. 8.

Żołnierza niezawodowego można wyznaczyć do pełnienia służby poza granicami państwa tylko za jego pisemną zgodą.

Art. 9.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe zasady zatrudniania w jednostkach wojskowych pracowników, o których mowa w art. 5 ust. 2, z uwzględnieniem postanowień zawartych w przepisach prawa pracy oraz specyfiki związanej z wykonywaniem pracy w jednostce wojskowej poza granicami państwa,
 - 2) szczegółowe uprawnienia i obowiązki żołnierzy niezawodowych pełniących służbę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem zasad związanych z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony,
 - 3) szczegółowe zasady i tryb finansowania przygotowania i działania jednostek wojskowych, z uwzględnieniem przepisów o finansach publicznych,
 - 4) uposażenie oraz inne należności pieniężne i świadczenia otrzymywane przez żołnierzy niezawodowych wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa, a także wynagrodzenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia otrzymywane przez pracowników wojska zatrudnionych w tych jednostkach, z uwzględnieniem w szczególności prawa do świadczeń odszkodowawczych, wynikających z odrębnych ustaw, dodatków zagranicznego i wojennego, w zależności od celu użycia poza granicami państwa, oraz do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych oraz zaopatrzenia w leki i artykuły sanitarne, a także bezpłatnego przewozu z kraju i z powrotem w związku z rozpoczęciem i zakończeniem misji oraz w przypadkach losowych.

2. Rada Ministrów zapewni środki finansowe na użycie jednostek wojskowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadkach określonych w art. 2, jeżeli środki na ten cel nie zostały uwzględnione w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej albo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Art. 10.

1. Żołnierze zawodowi, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, mogą być kierowani do służby poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 2, oraz w celu:
 - 1) wykonywania zadań w charakterze obserwatorów wojskowych, pełnienia służby w polskich przedstawicielstwach wojskowych przy organizacjach międzynarodowych oraz służby na stanowiskach doradców wojskowych lub podobnych w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych przy organizacjach międzynarodowych,
 - 2) wykonywania innych zadań wynikających z zobowiązań przyjętych przez Rzeczpospolitą Polską, w tym w szczególności z ratyfikowanych umów międzynarodowych.
2. Przepisów art. 3 i 4 nie stosuje się do żołnierzy, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2.
3. Przepisów ustawy nie stosuje się do żołnierzy pełniących służbę w ataszatach wojskowych w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady oraz tryb kierowania żołnierzy zawodowych do wykonywania zadań, o których mowa w ust. 1,

z uwzględnieniem regulacji prawnych określonych w odrębnych przepisach.

Art. 11.

1. Przepisy ustawy stosuje się także do żołnierzy i pracowników wojska, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pełnią służbę lub wykonują obowiązki poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 1998 r. o zasadach użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w 1998 r. (Dz.U. Nr 23, poz. 119).
2. W stosunku do żołnierzy, pełniących służbę w jednostkach wojskowych, oraz żołnierzy zawodowych, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie mają zastosowanie przepisy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Art. 12.

Traci moc ustawa z dnia 19 lutego 1998 r. o zasadach użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w 1998 r. (Dz.U. Nr 23, poz. 119).

Art. 13.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e

W toku prac nad projektem nowej ustawy zasadniczej została dostrzeżona konieczność uregulowania zarówno zasad użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jak i zasad pobytu obcych wojsk na jej terytorium oraz zasad przemieszczania się ich przez to terytorium.

W ramach uregulowania, wynikającego z art. 117 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., przyjęto, że w obu tych sytuacjach faktycznych niezbędną formą unormowania prawnego będzie ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawa. To drugie rozwiązanie jest przedmiotem przedstawianego projektu. Dyskontuje ono doświadczenia nabyte przez Polskę w toku uczestnictwa polskich Sił Zbrojnych podczas udziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach podejmowanych poza terytorium państwa polskiego przez społeczność międzynarodową.

W toku prac przygotowawczych uwzględniono w szczególności, że zgodnie z art. 8 ust. 2 Konstytucji jej przepisy należy stosować bezpośrednio, chyba że w sposób wyraźny stanowi ona inaczej. To ostatnie rozwiązanie zachodzi w przypadku przywołanego na wstępie art. 117, a zatem musi być on wypełniony normą ustawową, najpóźniej w okresie dwóch lat od daty wejścia w życie Konstytucji, co wynika wprost z art. 236 ust. 1.

Trzecim wreszcie elementem jest fakt uchwalenia przez Sejm w dniu 19 lutego 1998 r. epizodycznej w istocie ustawy, bowiem obowiązującej tylko do końca 1998 r., o zasadach

użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Wymaga w tym miejscu podkreślenia, że ustawa ta była "wywołana" szczególną sytuacją spowodowaną odpowiedzią na rezolucję nr 687 Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych i przyjętym przez przedstawicieli Rady Ministrów wystąpieniem Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie ewentualnej interwencji w rejonie Zatoki Perskiej.

Wspomniana regulacja, z racji jedynie czasowego obowiązywania, nie mogła spełnić wymogów rozwiązania systemowego, zgodnych z praktyką udziału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, a także niesienia pomocy humanitarnej, oraz zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z przyjętych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych, w tym zwłaszcza strategicznych decyzji o przystąpieniu do struktur Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, będących wytyczną polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej. Wreszcie, jak już zaznaczono, jest ona swoiście komplementarna do przygotowywanych równoległe norm prawnych regulujących zasady pobytu i przemieszczania się obcych sił zbrojnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Kierując się tymi generalnymi założeniami w projekcie zmierza się do określenia, zgodnie z dyspozycją konstytucyjną, warunków i zasad użycia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych, które na potrzeby ustawy zostały określone mianem "jednostek wojskowych", a także żołnierzy zawodowych wykonujących zadania samodzielnie, poza stanem tych jednostek (np. w charakterze obserwatorów).

To ujęte w sensie podmiotowym rozwiązanie uzupełniają normy potraktowane przedmiotowo, stanowiące o tym, że jednostki wojskowe mogą być użyte poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa oraz w celu niesienia pomocy humanitarnej. Formami udziału jednostek w tych przedsięwzięciach będzie zwłaszcza uczestnictwo w szkoleniach i ćwiczeniach wojskowych, akcjach ratowniczych, poszukiwawczych lub humanitarnych, operacjach wojskowych prowadzonych przez organizacje międzynarodowe w oparciu o postanowienia Karty Narodów Zjednoczonych z dnia 26 czerwca 1945 r. oraz operacjach będących udziałem w NATO na podstawie Traktatu Waszyngtońskiego z dnia 4 kwietnia 1949 r.

W przeciwieństwie do konstrukcji wynegocjowanej w toku prac nad ustawą z dnia 19 lutego 1998 r. w projekcie zróżnicowano kompetencje organów do decydowania o użyciu Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Kryterium stanowi tu charakter celu, w jakim wojsko miałoby być użyte poza granicami. W proponowanym zapisie przewidziano także obowiązek organu podejmującego decyzję powiadomienia o tym fakcie innych najwyższych organów państwowych.

W normach ujętych w art. 4-8 projektu zapisano szczegółowe dyspozycje dotyczące postanowienia o użyciu jednostek wojskowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jak również odnoszące się do zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej żołnierzy, zagadnień związanych z przekraczaniem granicy państwowej oraz istotnego problemu zachowań stanu osobowego jednostek poza obszarem kraju (w tym: powstrzymania się od jakiejkolwiek działalności politycznej i gospodarczej).

Z kolei, zgodnie z przyjętymi regułami legislacyjnymi, zakłada się określenie przez Radę Ministrów (z mocy art. 9 projektu) zagadnień szczegółowych, dotyczących pobytu polskich wojsk poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt respektuje w pełni rozstrzygnięcia podjęte przez Trybunał Konstytucyjny, a odnoszące się do pozyskiwania zgody żołnierzy na służbę poza granicami kraju. W tym zakresie, zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, uznano pełną konstytucyjność przepisu art. 20a ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, przewidującego mobilne kierowanie kadry do służby w przedsiębiorstwach międzynarodowych, o czym przesądza status osoby wyrażającej dobrowolnie zgodę na kwalifikowaną w odniesieniu do innych żołnierzy, pozycję w strukturach Sił Zbrojnych i związana z tym, w sposób naturalny, dyspozycyjność.

Inaczej, a więc z bezwzględnym wymogiem zgody, traktowani byłiby żołnierze spełniający konstytucyjną powinność obronna na zasadzie obowiązku i w drodze poboru. Dla innego rozwiązania brak jest bowiem norm ujętych w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Z oczywistych względów projektowana ustawa zakłada uchylenie ustawy z dnia 19 lutego 1998 r., ogłoszonej w Dzienniku Ustaw Nr 23, poz. 119.

Konsekwencje finansowe projektowanego aktu prawnego trudno ocenić. Użycie Sił Zbrojnych poza granicami państwa może być bowiem, w zależności od konkretnej sytuacji, finansowane zarówno ze źródeł zewnętrznych jak i środków pochodzących z budżetu państwa, w tym zwłaszcza dotyczących Ministerstwa Obrony Narodowej, co wielokrotnie w przeszłości miało miejsce. W tych warunkach możliwość

wielotorowych rozwiązań nie pozwala na realne przeprowadzenie stosownej symulacji finansowej.

Odnosząc się w aspekcie prawno-porównawczym do rozwiązań istniejących w innych państwach wymaga podkreślenia, że są one wysoce zróżnicowane. Np. w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, w zależności od rodzaju konfliktu zbrojnego, decyzję o wysłaniu wojsk własnych podejmują:

- 1) w przypadku wojny o zasięgu globalnym - Królowa, po uzyskaniu opinii Rządu;
- 2) Premier - jako szef gabinetu - w przypadku zagrożeń lub konfliktów o małym i średnim stopniu natężenia.

Głównym i ostatecznym decydującym w sprawie wysłania za granicę wojsk jest rząd, który może, ale nie jest zobowiązany, zwrócić się do Parlamentu (konkretnie zaś do Izby Gmin) o uzyskanie poparcia dla podjętej decyzji.

Ze względu na zobowiązania sojusznicze wobec NATO oraz analogiczne wobec państw Wspólnoty Brytyjskiej, problem podejmowania decyzji o wysyłaniu wojsk poza granice kraju praktycznie nie istnieje. De facto wybrane elementy brytyjskich sił zbrojnych mogą przez cały czas realizować zadania poza krajem. W każdym przypadku tok postępowania jest uzależniony od stopnia zagrożenia bezpieczeństwa i interesów państwa.

Podobnie w Republice Francuskiej, w ustawodawstwie tego kraju brak jest odrębnej ustawy dotyczącej użycia sił zbrojnych poza jego terytorium. Zgodnie z Konstytucją z 1958 r. zwierzchnikiem sił zbrojnych jest Prezydent, który również decyduje o użyciu armii poza granicami kraju. Również w Holandii dokument taki nie został dotychczas wytworzony, także w Królestwie Hiszpanii brak jest

jednolitych uregulowań prawnych w zakresie użycia własnych sił zbrojnych poza granicami kraju. Decyzje w tych sprawach należą zwyczajowo do właściwości rządu, który o powyższym jedynie informuje parlament. Udział w misjach zagranicznych jest z reguły określany jednorazowymi umowami z konkretną instytucją międzynarodową, która dane przedsięwzięcie firmuje. Podczas wykonywania przez siły zbrojne tego kraju, misji poza granicami terytorium narodowego kierownictwo wojskowe nad wydzielonym kontyngentem sprawują władze hiszpańskie, np.: w czasie wykonywania zadań w byłej Jugosławii przełożonym wszystkim żołnierzy hiszpańskich był szef sztabu głównego obrony, który sprawował zwierzchnictwo wojskowe przez dowódcę kontyngentu hiszpańskiego. Najbardziej zbliżone do rozwiązań polskich zdają się być uregulowania obowiązujące w Republice Finlandii, jakkolwiek również i to państwo nie posiada odrębnej ustawy o użyciu sił zbrojnych poza granicami kraju. Natomiast uchwalona poprawka do ustawy z dnia 15 września 1950 r. o obowiązku służby wojskowej, która uzyskała moc prawną od dnia 1 lutego 1998 r. przewiduje w zdaniu drugim paragrafu 3a, że "W związku ze służbą zasadniczą i ćwiczeniami rezerwistów, podstawowe szkolenie wojskowe dotyczące udziału w operacjach opanowywania kryzysów i misjach wojskowych może zostać zorganizowane i odbywać się także, przez krótki okres czasu, za granicą". W Królestwie Danii jakiegokolwiek użycie duńskich sił zbrojnych poza terytorium państwa, w tym również w misjach sojuszniczych i ONZ, wymaga zgody parlamentu (Folketingu).

Użycie sił zbrojnych Szwajcarii poza granicami kraju jest bardzo ograniczone ze względu na obowiązujący status neutralności. W 1994 r. parlament szwajcarski przyjął co prawda, na wniosek rządu, ustawę o wydzieleniu i przygotowaniu do działania poza granicami kraju, do misji

pokojowych, uzbrojonego kontyngentu w sile batalionu. Jednakże w referendum, które odbyło się dnia 12 czerwca tegoż roku, społeczeństwo szwajcarskie decyzję parlamentu odrzuciło. W związku z powyższym w misjach pokojowych za granicą mogą uczestniczyć żołnierze i osoby cywilne wyłącznie bez broni, co jest mocowane uchwałą rządu z dnia 21 kwietnia 1996 r.

Podobnie jak na zachodzie Europy, w krajach środkowej i wschodniej części naszego kontynentu omawianą problematykę cechuje znaczny stopień zróżnicowania. I tak np.: w Republice Słowackiej w ustawie z dnia 21 listopada 1997 r. o obronie - przewidziano, że siły zbrojne mogą pełnić zadania również poza granicami Słowacji, jeżeli to wynika z umów międzynarodowych, przede wszystkim dotyczących wspólnej obrony przed agresją oraz zadań w ramach sił pokojowych ONZ i misji wojskowych organizacji międzynarodowych. Zgodę na wysłanie sił zbrojnych poza terytorium Republiki Słowackiej wyraża Rada Narodowa Republiki, o czym świadczy wprost brzmienie art. 86 ust. 1 ustawy zasadniczej tego państwa.

Obszerniejsze regulacje można znaleźć w prawodawstwie Republiki Bułgarii, przede wszystkim wynika to bezpośrednio z art. 84 uchwalonej dnia 12 lipca 1991 r. Konstytucji, w której w rozdziale III dotyczącym kompetencji Zgromadzenia Narodowego zapisano "Zezwala się na wysłanie i użycie Bułgarskich Sił Zbrojnych poza granice kraju oraz na przebywanie obcych wojsk na terytorium kraju lub na ich przejście przez to terytorium". Organem zezwalającym jest oczywiście Zgromadzenie Narodowe. Te postanowienia konstytucyjne zostały rozwinięte w ustawodawstwie zwykłym.

W Republice Rumunii użycie pododdziałów poza granicami kraju dokonuje się w oparciu o postanowienia ustawy Nr 45

o obronie narodowej Rumunii, w art. 5 w ust. 1 której przewidziano, że w interesie bezpieczeństwa zbiorowego i zgodnie z przyjętymi przez Rumunię zobowiązaniami w ramach traktatów międzynarodowych - Prezydent przedstawia parlamentowi wniosek o udział jednostek wojskowych wraz z techniką bojową w utrzymaniu pokoju lub misjach humanitarnych.

Zgodnie z konstytucją Republiki Węgierskiej o każdorazowym wysłaniu wojsk węgierskich poza granice Republiki decyduje Parlament kwalifikowaną większością 2/3 głosów. Z kolei konstytucja Ukrainy określa, że Radzie Najwyższej przynależy podejmowanie decyzji w sprawie udzielenia pomocy wojskowej innemu państwu, skierowania jednostek sił zbrojnych Ukrainy poza granicę własnego kraju lub też przebywania jednostek wojskowych innych państw na terytorium Ukrainy.

W Federacyjnej Republice Jugosławii analogiczne kompetencje przyznano Najwyższej Radzie Obrony. Stosunkowo obszerna, bowiem licząca 11 artykułów ustawa w sprawie udziału oddziałów wojska w operacjach międzynarodowych dysponuje Republika Litewska. Łączy ona problematykę użycia sił zbrojnych poza obszarem państwa (z limitem liczbowym pododdziałów do 500 żołnierzy) z obszarem tematycznym pobytu obcych wojsk na terytorium Republiki.

W art. 102 Konstytucji Federacji Rosyjskiej przewidziano, że do kompetencji Rady Federacji należy między innymi rozstrzyganie kwestii ewentualnego użycia sił zbrojnych poza granicami państwa.

Na tle powyższego przeglądu dostrzega się, że przyjęte w przedstawianym projekcie regulacje cechuje nie tylko zgodność z normą konstytucyjną, ale również walor rozwiązań nowatorskich, odpowiadających polskiej racji stanu i

utrzymaniu wieloletniej praktyki wspierania przez Polskę przedsięwzięć międzynarodowych służących pokojowi i bezpieczeństwu.

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

p.o. **SEKRETARZA**

Maria Karasińska - Fendler

Podsekretarz Stanu

Sekr.Min.MKF / 734 / 98 /DHPiST-jb

Warszawa, 16.X.98 r.

Pan

Aleksander Proksa

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zasadach użycia Sił Zbrojnych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez p.o. Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Marię Karasińską – Fendler, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (RM-10-97-98) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedłożony projekt regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Maria Karasińska - Fendler

Do uprzejmej wiadomości
Pan Janusz Onyszkiewicz
Minister Obrony Narodowej

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

1998 r.

w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania pracowników wojska w jednostkach wojskowych przewidzianych do użycia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie reguluje szczegółowe zasady i tryb postępowania przy zatrudnianiu pracowników w jednostkach wojskowych przewidzianych do użycia poza granicami państwa.

§ 2.

Stosunek pracy z pracownikiem nawiązuje dowódca jednostki wojskowej na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

§ 3.

Pracownika można zakwalifikować do wyjazdu poza granicę państwa, po uzyskaniu:

- 1) jego pisemnej zgody na wyjazd;
- 2) jego pisemnej zgody na poddanie się sprawdzeniu na zasadach i w trybie określonym w przepisach o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej;
- 3) pozytywnej opinii Wojskowych Służb Informacyjnych;
- 4) orzeczenia lekarskiego, stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do tego wyjazdu, wydanego po przeprowadzeniu badań lekarskich na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) pisemnego potwierdzenia przyjęcia przez niego zakresu obowiązków na stanowisku pracy, na którym będzie wykonywał obowiązki poza granicami państwa.

§ 4.

W przypadku, gdy zatrudnienie będzie wiązać się z dostępem do wiadomości uznanych za niejawne przez państwo lub organizację międzynarodową, w którym lub przy której działa jednostka wojskowa, a z tym państwem lub z tą organizacją została zawarta umowa o wzajemnej ochronie tych wiadomości, Minister Obrony Narodowej wydaje pracownikowi upoważnienie do dostępu do wiadomości niejawnych, wydawane na zasadach dotyczących żołnierzy zawodowych.

§ 5.

1. Pracownikowi, który w związku z zatrudnieniem w jednostce wojskowej przewidzianej do użycia poza granicami państwa, uzyskał u innego pracodawcy urlop bezpłatny na czas jego zatrudnienia – czas trwania tego urlopu zalicza się do okresu pracy, od którego uzależnione są wszystkie uprawnienia pracownicze.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pracownika:
 - 1) z którym stosunek pracy w jednostce wojskowej, o której mowa w ust. 1, rozwiązano bez wypowiedzenia z winy pracownika;
 - 2) który w ciągu 7 dni od ustania stosunku pracy w jednostce wojskowej określonej w ust. 1, nie podjął zatrudnienia u pracodawcy, który udzielił mu urlopu bezpłatnego.

§ 6.

Do pracowników, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia pozostają w stosunku pracy poza granicami państwa, stosuje się dotychczasowe zasady, o ile przepisy rozporządzenia nie są dla nich korzystniejsze.

§ 7.

W sprawach nie uregulowanych w rozporządzeniu mają zastosowanie przepisy prawa pracy.

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji dla Rady Ministrów zawartej w art. 9 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

Zostały w nim uregulowane zasady i tryb postępowania przy zatrudnianiu pracowników w jednostkach wojskowych przewidzianych do użycia poza granicami państwa.

Projektowanym rozporządzeniem zostali objęci pracownicy zatrudnieni w związku z użyciem jednostki do specjalnych celów za granicą (najczęściej na czas określony, odpowiadający czasowi pobytu jednostki za granicą). Pracownicy ci zatrudnieni z uwagi na szczególne wiadomości, kwalifikacje lub uprawnienia przydatne w realizowaniu zadań wykonywanych przez jednostkę za granicą, będą się wywodzić zarówno z innych jednostek organizacyjnych resortu ON jak i spoza resortu. Na czas zatrudnienia w jednostce użytej poza granicami państwa będą otrzymywali u macierzystego pracodawcy urlop bezpłatny. Projekt przewiduje, aby w tej sytuacji czas urlopu bezpłatnego (pod pewnymi rygorami) wliczać do okresu pracy, od którego zależą ich uprawnienia pracownicze, np. nagroda roczna.

Projekt wymienia również warunki, które muszą zostać spełnione, aby dowódca jednostki użytej poza granicami państwa mógł zakwalifikować pracownika do wyjazdu. Przede wszystkim wymagana jest zgoda pracownika na ten wyjazd.

Rozporządzenie generalnie rozstrzyga, iż w stosunku do pracowników zatrudnionych w jednostkach wojskowych przewidzianych do użycia (a także użytych) poza granicami państwa, ma zastosowanie Kodeks pracy oraz przepisy wydane na jego podstawie.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociągnie za sobą dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**
z dnia 1998 r.

**w sprawie uposażenia, wynagrodzenia, innych należności pieniężnych
i świadczeń przysługujących żołnierzom niezawodowym
z tytułu pełnienia służby poza granicami państwa oraz pracownikom
zatrudnionym w jednostkach wojskowych wykonujących zadania poza
granicami państwa.**

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia o
zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U.
Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1.

Rozporządzenie reguluje:

- 1/ uposażenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia otrzymywane przez żołnierzy niezawodowych wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa.
- 2/ wynagrodzenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia otrzymywane przez pracowników zatrudnionych w jednostkach wojskowych wykonujących zadania poza granicami państwa.

§ 2.

Ilekróć w rozporządzeniu jest mowa o „żołnierzach niezawodowych” bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć żołnierzy odbywających:

- 1/ zasadniczą służbę wojskową,
- 2/ zasadniczą nadterminową służbę wojskową,
- 3/ przeszkolenie wojskowe,
- 4/ ćwiczenia wojskowe,

5/ okresową służbę wojskową,

6/ służbę kandydacką.

§ 3.

1 Przepisy rozporządzenia stosuje się do żołnierzy niezawodowych:

- 1/ wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa w składzie polskich kontyngentów wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, do operacji wojskowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych oraz w kwaterach głównych, dowództwach i sztabach tych operacji,
- 2/ skierowanych na szkolenia i ćwiczenia wojskowe poza granicami państwa,
- 3/ uczestniczących w akcjach ratowniczych, poszukiwawczych, humanitarnych lub antyterrorystycznych poza granicami państwa.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do pracowników, o których mowa w § 1 pkt 2.

Rozdział 2

Uposażenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia przysługujące żołnierzom niezawodowym uczestniczącym w operacjach wojskowych.

§ 4.

Żołnierz, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, przez cały czas pełnienia służby poza granicami państwa zachowuje wszystkie uprawnienia i świadczenia, w tym prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych, przysługujące mu z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej w kraju, z uwzględnieniem powstałych w tym czasie zmian mających wpływ na te uprawnienia albo na prawo lub wysokość tych świadczeń.

§ 5.

1. Żołnierzowi, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, niezależnie od uprawnień i świadczeń określonych w § 4, przysługują:

- 1/ bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie, na zasadach i według norm określonych przez Ministra Obrony Narodowej w odrębnych przepisach;
- 2/ jednorazowa należność pieniężna;
- 3/ dodatek zagraniczny;
- 4/ dodatek wojenny;

- 5/ umundurowanie, wyekwipowanie i uzbrojenie, na zasadach i według norm określonych przez Ministra Obrony Narodowej w odrębnych przepisach;
- 6/ bezpłatne badania lekarskie, a także bezpłatne świadczenia zdrowotne oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne;
- 7/ bezpłatny przewóz:
 - a/ z kraju do rejonu działania operacji wojskowej i z powrotem w związku z rozpoczęciem i zakończeniem pełnienia służby poza granicami państwa oraz bezpłatne wyżywienie w czasie tego przewozu;
 - b/ z rejonu działania operacji wojskowej do kraju i z powrotem w przypadkach losowych;
- 8/ urlop zdrowotny po powrocie do kraju po zakończeniu pełnienia służby poza granicami państwa;
- 9/ świadczenia odszkodowawcze w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej poza granicami państwa, na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192), a także świadczenia przewidziane w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1993 r. Nr 129, poz. 602, z 1994 r. Nr 10, poz. 37, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 138, poz. 681, Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 136, poz. 636), jeżeli zdarzenie powodujące prawo do tych świadczeń zaistniało w czasie pełnienia służby poza granicami państwa.

2. Żołnierzowi, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, mogą być przyznawane nagrody z walutowego funduszu nagród, wynoszącego 1% sumy dodatków zagranicznych wypłaconych żołnierzom w każdym miesiącu.

§ 6.

Bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie przysługuje żołnierzowi:

- 1/ przed wyjazdem, w czasie pobytu w jednostce wojskowej przygotowującej do służby w operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych, od dnia rozpoczęcia przygotowania poza rejonem stacjonowania jednostki wojskowej, w której pełni służbę do dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2/ w czasie pełnienia służby w operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych, od dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej do dnia przekroczenia tej granicy w drodze powrotnej;

- 3/ po powrocie do kraju, od dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej w drodze powrotnej, do dnia skierowania na urlop, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 8.

§ 7.

1. Jednorazowa należność pieniężna przysługuje w wysokości miesięcznego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego w stopniu wojskowym plutonowego, z wysługą do dwóch lat, na stanowisku służbowym zaszeregowanym do 32 grupy uposażenia.
2. Jednorazową należność pieniężną wypłaca się w złotych polskich, po wydaniu decyzji o wyznaczeniu do pełnienia służby poza granicami państwa.
3. Jednorazowa należność pieniężna podlega zwrotowi, jeżeli decyzja o wyznaczeniu do pełnienia służby poza granicami państwa została uchylona przed dniem wyjazdu z kraju z powodu prawomocnego ukarania za przewinienie dyscyplinarne albo skazania za przestępstwo lub ukarania za wykroczenie, w tym skarbowe, albo też na wniosek żołnierza.
4. Jednorazową należność pieniężną wypłaca jednostka wojskowa, która przygotowuje żołnierza polskiego kontyngentu wojskowego do pełnienia służby poza granicami państwa.

§ 8.

1. Dodatek zagraniczny przysługuje od dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej do dnia przekroczenia tej granicy w drodze powrotnej.
2. Stawki dodatku zagranicznego dla poszczególnych stanowisk służbowych, w zależności od warunków działania operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych określają tabele stanowiące załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia.
3. Żołnierzom biorącym udział w rozminowywaniu terenu albo zbieraniu, przechowywaniu lub niszczeniu amunicji i materiałów wybuchowych zwiększa się stawki dodatku zagranicznego, o których mowa w ust. 2, od 5 do 10 dolarów amerykańskich za każdy dzień wykonywania tych prac. Wysokość zwiększenia w tych granicach ustala dowódca polskiego kontyngentu wojskowego w zależności od uciążliwości wykonywanych prac, stopnia ponoszonego ryzyka i zakresu odpowiedzialności.

4. Dodatek zagraniczny wlicza się do podstawy obliczenia wysokości świadczenia odszkodowawczego przysługującego w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową, zaistniałych podczas lub w związku ze służbą pełnioną poza granicami państwa. Wysokość tego dodatku ustala się według ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski średniego kursu złotego w stosunku do waluty, w jakiej był on wypłacany, obowiązującego w dniu wydania decyzji o przyznaniu odszkodowania.

§ 9.

1. Dodatek wojenny przysługuje za czas faktycznego przebywania w strefie działań wojennych.
2. Minister Spraw Zagranicznych, w drodze obwieszczenia, określa strefy działań wojennych oraz dzień rozpoczęcia i zakończenia w nich działań wojennych.
3. Stawka dodatku wojennego wynosi 3 dolary amerykańskie za każdy dzień faktycznego przebywania w strefie działań wojennych.

§ 10.

Nagrody, o których mowa w § 5 ust. 2, przyznaje w formie pieniężnej, dowódca polskiego kontyngentu wojskowego, a żołnierzowi wyznaczonemu do pełnienia służby w kwaterze głównej, dowództwie lub sztabie operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych – jego narodowy przełożony, na zasadach określonych w odrębnych przepisach dla żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową w jednostkach wojskowych w kraju.

§ 11.

1. Dodatki określone w § 5 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz nagrody, o których mowa w § 5 ust. 2, wypłaca się w dolarach amerykańskich albo w walucie państwa, w którym żołnierz pełni służbę, w zależności od pisemnego wniosku żołnierza.
2. Wypłata dodatków, o których mowa w ust. 1, następuje miesięcznie z dołu, w ostatnim dniu roboczym miesiąca, w miejscu pełnienia służby poza granicami państwa. Na wniosek żołnierza dodatki te lub ich części mogą być przekazywane na imienne rachunki walutowe w banku krajowym pisemnie wskazanym przez niego, z tym że przekazy takie mogą być dokonywane tylko w dolarach amerykańskich.
3. Bezpośrednio po przybyciu polskiego kontyngentu wojskowego do rejonu działania, jego dowódca może zezwolić na wypłacenie zaliczki na poczet przysługującego dodatku zagranicznego.

4. Dodatek zagraniczny za jeden dzień oblicza się w wysokości 1/30 części jego stawki miesięcznej.
5. Do dodatków, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 i 4 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 4 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 18, z 1995 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 7, poz. 44 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 80, poz. 496, Nr 106, poz. 678 i Nr 141, poz. 943 i 944).

§ 12.

Podczas pełnienia służby w operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych żołnierz występuje w ubiorze właściwym dla danej operacji, który może składać się z części umundurowania żołnierzy sił zbrojnych i części ustalonej przez organizację międzynarodową, która wysłała daną operację lub właściwe organy sił wielonarodowych.

§ 13.

1. Badania lekarskie przeprowadza się przed wyjazdem z kraju w rejon działania operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych, w związku z rozpoczęciem pełnienia służby poza granicami państwa oraz bezpośrednio po powrocie do kraju w związku z zakończeniem pełnienia tej służby, w zakresie i trybie określonym przez Ministra Obrony Narodowej w odrębnych przepisach.
2. Świadczenia zdrowotne oraz zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne przysługują w rejonie działania operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych oraz w czasie przewozu tam i z powrotem, od dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej do dnia przekroczenia tej granicy w drodze powrotnej.

§ 14.

W przypadku odwołania żołnierza do kraju z powodu:

- 1/ nie wywiązywania się z zadań służbowych lub nienależytego ich wykonywania, stwierdzonego w opinii służbowej;
- 2/ prawomocnego ukarania za przewinienie dyscyplinarne albo skazania za przestępstwo lub ukarania za wykroczenie, w tym skarbowe, albo też zawieszenia w czynnościach służbowych, bądź w razie uprawdopodobnionego podejrzenia popełnienia czynu, który jest zabroniony pod groźbą kary według prawa państwa pobytu;
- 3/ wniosku żołnierza

- koszty przewozu ponosi żołnierz.

§ 15.

1. Urlop zdrowotny przysługuje w wymiarze jednego dnia za każde rozpoczęte dziesięć dni pełnienia służby poza granicami państwa. Urlop ten wykorzystuje się po powrocie do kraju w związku z zakończeniem pełnienia służby poza granicami państwa, bezpośrednio przed wyznaczonym dniem stawienia się w jednostce wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.
2. Łączny wymiar urlopu zdrowotnego, nie może przekroczyć trzydziestu dni kalendarzowych.
3. Uposażenie za czas urlopu zdrowotnego, wypłaca się w walucie polskiej, przyjmując jako podstawę jego obliczenia uposażenie pobrane ostatnio w kraju.

§ 16.

Żołnierzowi, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, wykonującemu zadania służbowe poza rejonem działania operacji wojskowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodowych, przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów, dojazdów i noclegów, płatne w walutach obcych, na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, wydanych na podstawie Kodeksu pracy.

§ 17.

1. Żołnierzowi, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, przysługuje – na koszt Ministerstwa Obrony Narodowej – ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa, wskutek których nastąpiło uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierci żołnierza, według zasad obowiązujących wobec pracowników polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych.
2. Zakres ubezpieczenia i sumę ubezpieczenia określa umowa ubezpieczenia zawarta między Ministrem Obrony Narodowej a zakładem ubezpieczeń, z tym że suma ubezpieczenia nie powinna być niższa niż świadczenie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 9.

Rozdział 3

Wynagrodzenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia przysługujące pracownikom zatrudnionym w jednostkach wojskowych wykonujących zadania poza granicami państwa.

§ 18.

Pracownikowi, o którym mowa w § 3 ust. 2 przysługują:

- 1/ zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości najniższego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 2/ jednorazowa należność pieniężna, w wysokości miesięcznego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego w stopniu wojskowym plutonowego z wysługą dwóch lat, pełniącego służbę na stanowisku służbowym zaszeregowanym do 32 grupy uposażenia, wypłacana po wyznaczeniu w skład jednostki wojskowej, przeznaczona na pokrycie niektórych kosztów związanych z wyjazdem, a w szczególności na zakup wyposażenia osobistego;
- 3/ dodatek zagraniczny;
- 4/ dodatek wojenny;
- 5/ umundurowanie i wyekwipowanie, na zasadach i według norm określonych przez Ministra Obrony Narodowej w odrębnych przepisach;
- 6) bezpłatne badania lekarskie, a także bezpłatne świadczenia zdrowotne oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki i artykuły sanitarne;
- 7/ bezpłatny przewóz:
 - a/ z kraju do rejonu działania operacji wojskowej i z powrotem w związku z rozpoczęciem i zakończeniem pełnienia służby poza granicami państwa oraz bezpłatne wyżywienie w czasie tego przewozu;
 - b/ z rejonu działania operacji wojskowej do kraju i z powrotem w przypadkach losowych;
- 8/ dodatkowy urlop wypoczynkowy;
- 9/ świadczenia w razie wypadku lub choroby na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30 poz. 144, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36 poz. 206, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1995 r. Nr 4 poz. 17 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 100, poz. 461).z), jeżeli zdarzenie powodujące prawo do tych świadczeń zaistniało w czasie pracy poza granicami państwa;
- 10/ nagrody uznaniowe z walutowego funduszu nagród, wynoszącego 1% sumy dodatków zagranicznych wypłacanych pracownikom w każdym miesiącu.

§ 19. Do pracowników stosuje się odpowiednio przepisy §§ 6, 7, 8 ust. 1, 3 i 4, §§ 9-11, 13-14, 16-17 oraz §§ 25 i 26.

§ 20.

1. Dodatkowy urlop wypoczynkowy, o którym mowa w § 18 pkt 8 przysługuje w wymiarze jednego dnia za każde rozpoczęte dziesięć dni zatrudnienia poza granicami państwa. Urlop ten wykorzystuje się bezpośrednio po powrocie do kraju.
2. W zamian za niewykorzystany urlop, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się pracownikowi ekwiwalent pieniężny.

§ 21.

Stawki dodatku zagranicznego, o którym mowa w § 18 ust. 1 pkt 3 przysługują pracownikom według zasad określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 września 1998 r. w sprawie pełnienia służby poza granicami państwa przez żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 127, poz. 840).

Rozdział 4

Uposażenie i inne należności pieniężne oraz świadczenia przysługujące żołnierzom niezawodowym skierowanym na szkolenia i ćwiczenia wojskowe oraz uczestniczącym w akcjach ratowniczych, poszukiwawczych, humanitarnych lub antyterrorystycznych poza granicami państwa.

§ 22.

Żołnierzowi skierowanemu w celach, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i 3 niezależnie od uprawnień i świadczeń, w tym prawa do uposażenia i innych należności pieniężnych określonych w § 4 przysługują należności z tytułu podróży określone w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju wydawanych na podstawie Kodeksu pracy.

§ 23.

Uposażenie i inne należności pieniężne przysługujące żołnierzom niezawodowym skierowanym za granicę do akademii i szkół oraz na kursy określa zarządzenie Nr 27/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 czerwca 1993 r. w sprawie uposażenia i innych należności pieniężnych przysługujących żołnierzom skierowanym na szkolenie za granicą (Dz. Rozk. MON poz. 34, z 1994 r. poz. 30, z 1995 r. poz. 39 i z 1997 r. poz. 38).

Rozdział 5

Przepisy wspólne i końcowe.

§ 24.

W sprawach dotyczących pełnienia czynnej służby wojskowej przez żołnierzy niezawodowych oraz zatrudniania i wynagradzania pracowników, nie uregulowanych w rozporządzeniu, stosuje się odpowiednio przepisy obowiązujące wobec żołnierzy wymienionych w § 2 pełniących czynną służbę wojskową w kraju i przepisy Kodeksu pracy.

§ 25.

Rozporządzenie stosuje się również wobec żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową poza granicami państwa w pierwszym dniu miesiąca następnego po miesiącu wejścia w życie rozporządzenia jak i wobec pracowników.

§ 26.

W stosunku do żołnierzy niezawodowych pełniących służbę wojskową w jednostkach wojskowych podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, określone w rozporządzeniu uprawnienia i obowiązki Ministra Obrony Narodowej przysługują Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

§ 27.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Załącznik Nr 1
do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 1998 r.

TABELA
stawek dodatku zagranicznego dla żołnierzy niezawodowych wchodzących w skład
Polskich Kontyngentów Wojskowych uczestniczących w operacjach wojskowych
Organizacji Narodów Zjednoczonych

Lp.	S t a n o w i s k o	G r u p a dodatku Stawka dodatku w dolarach USA
1	Żołnierze niezawodowi pełniący funkcje dowódcze lub na stanowiskach żołnierzy zawodowych	500
2	Pozostali żołnierze niezawodowi	450

Załącznik Nr 2
do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 1998 r.

TABELA
stawek dodatku zagranicznego dla żołnierzy niezawodowych wchodzących w skład
Polskich Kontyngentów Wojskowych uczestniczących w operacjach wojskowych sił
wielonarodowych.

Lp.	Stanowisko	Grupa dodatku Stawka dodatku w dolarach USA
1	Żołnierze niezawodowi pełniący funkcje dowódcze lub na stanowiskach żołnierzy zawodowych	600
2	Pozostali żołnierze niezawodowi	550

Żołnierzom pełniącym służbę w polskim kontyngencie wojskowym na terytorium Republiki Bośni i Hercegowiny stawki dodatku zagranicznego, o których mowa w tabeli, zwiększa się o 100 USD miesięcznie. W przypadku przebywania na terytorium Republiki Bośni i Hercegowiny tylko przez część miesiąca, kwotę zwiększenia ustala się o wysokości 1/30 za każdy dzień wykonywania zadań na tym terytorium.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz.U. Nr ..., poz. ...).

W projekcie określone zostały należności pieniężne oraz inne świadczenia przysługujące żołnierzom niezawodowym i pracownikom skierowanym do pełnienia służby (zatrudnionym) w jednostkach wojskowych wykonujących zadania poza granicami państwa. Obecnie kwestia uposażenia żołnierzy niezawodowych jak i wynagradzania pracowników oraz należnych im świadczeń uregulowana jest w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1998 r. w sprawie finansowania działań jednostek wojskowych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz świadczeń, uprawnień i obowiązków żołnierzy pełniących służbę w tych jednostkach w 1998 r. (Dz. U. Nr 89, poz 562) oraz w kilku samoistnych uchwałach Rady Ministrów (np. uchwała Nr 49/92 z dnia 11 maja 1992 r. w sprawie utworzenia polskiego kontyngentu wojskowego i polskiej grupy policyjnej w Siłach Ochronnych Organizacji Narodów Zjednoczonych w Jugosławii, uchwała Nr 50/92 z dnia 11 maja 1992 r. w sprawie utworzenia polskiego kontyngentu wojskowego w Tymczasowych Siłach Organizacji Narodów Zjednoczonych w Libanie, czy też uchwała Nr 24/94 z dnia 4 maja 1994 r. zmieniająca niektóre uchwały w sprawie polskich kontyngentów wojskowych w misjach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych).

W myśl zasady przyjętej w tych aktach prawnych pracownikom obok wynagrodzenia przysługują niektóre szczególne uprawnienia i świadczenia przewidziane w odrębnych przepisach dla żołnierzy zawodowych, wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa w składzie polskich kontyngentów wojskowych. Powyższa zasada została również zaproponowana w niniejszym projekcie.

Z uwagi na fakt, iż określone w projekcie świadczenia dla żołnierzy niezawodowych i pracowników zatrudnionych w jednostkach wojskowych wykonujących zadania poza granicami kraju przysługują również na podstawie obecnego stanu prawnego, wejście w życie niniejszego rozporządzenia nie wywoła dodatkowych skutków finansowych.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**
z dnia 1998 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu finansowania przygotowania i działania jednostek wojskowych poza granicami państwa.

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb finansowania przygotowania i działania jednostek wojskowych poza granicami państwa w przypadkach, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dniao zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

§ 2.

1. Finansowanie zadań jednostek wojskowych wydzielonych do działań poza granicami państwa następuje na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia o finansach publicznych (Dz. U. Nr ..., poz. ...), z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia.
2. Wydatki związane z utworzeniem, przygotowaniem i funkcjonowaniem jednostek wojskowych pokrywa się z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej, z wyjątkiem wydatków refundowanych przez organizacje międzynarodowe.
3. Wydatki ujmowane w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej planują dysponenci, na zapotrzebowaniu których znajdują się jednostki wojskowe kierowane poza granicę państwa.

§ 3.

1. Obsługę finansową jednostek wojskowych wykonuje zakład budżetowy „Wojskowe Misje Pokojowe” zwany dalej „zakładem budżetowym „WMP””, utworzony decyzją Ministra Obrony Narodowej.
2. Zakład budżetowy „WMP” finansuje wydatki związane z przygotowaniem i działalnością jednostek wojskowych w organizacjach międzynarodowych, użytych w przypadkach, określonych w art. 2 ust. 1 i 3 ustawy, o której mowa w § 1, oraz refunduje wydatki poniesione na ten cel przez inne wojskowe jednostki budżetowe.
3. Podstawę refundowania wydatków przez zakład budżetowy „WMP” stanowią zestawienia poniesionych wydatków sporządzane według odpowiednich wzorów, oddzielnie dla wydatków roku bieżącego i lat poprzednich.

§ 4.

Wpływy z tytułu refundacji przez zakład budżetowy „WMP” wydatków poniesionych przez inne wojskowe jednostki budżetowe podlegają zaliczeniu, stosownie do obowiązujących przepisów, na:

- 1) centralne zmniejszenie wydatków budżetowych,
- 2) dochody budżetowe.

§ 5.

Zakład budżetowy „WMP” dokonuje rozliczeń z budżetem Ministerstwa Obrony Narodowej za pośrednictwem organu określonego przez Ministra Obrony Narodowej.

§ 6.

Wzory, zasady i terminy sporządzania zestawień oraz innych dokumentów rozliczeniowych określają odrębne przepisy.

§ 7.

1. Na realizację wydatków ponoszonych przez wojskowe jednostki budżetowe w związku z przygotowaniem i działalnością jednostek wojskowych poza

granicami państwa, mogą być przekazane zaliczki przez zakład budżetowy „WMP”.

2. Zaliczki są wymagane na realizację wydatków, na które zostały przydzielone dla zakładu budżetowego „WMP” dotacje budżetowe.

§ 8.

Zakład budżetowy „WMP” może otrzymywać dotacje budżetowe na utworzenie nowej jednostki wojskowej i przygotowanie jej do działań poza granicami państwa, w wysokości określonej w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 9.

Nadzór ekonomiczno-finansowy nad działalnością zakładu budżetowego „WMP” sprawuje organ określony na podstawie § 5.

§ 10.

Finansowanie jednostek wojskowych użytych w przypadkach określonych w art. 2 pkt 1 i 3 ustawy, o której mowa w § 1, może być dokonywane bezpośrednio przez wojskowe jednostki budżetowe.

§ 11.

1. Rozliczenia finansowe działań jednostek wojskowych użytych w szkoleniach i ćwiczeniach wojskowych odbywających się poza granicami państwa, dokonywane są zgodnie z umowami i porozumieniami międzynarodowymi lub na zasadach wzajemności.
2. Organizator ćwiczenia lub szkolenia sporządza kosztorys uzgadniany w trybie określonym w odrębnych przepisach. Uzgodniony kosztorys po przekazaniu do właściwego organu Ministerstwa Obrony Narodowej jest podstawą do rozpoczęcia procesu finansowania ćwiczenia lub szkolenia.
3. Organizator ćwiczenia lub szkolenia wyznacza osobę odpowiedzialną za nadzór w zakresie realizacji wydatków związanych z ćwiczeniem lub szkoleniem, która weryfikuje i rozlicza wydatki poniesione na ten cel.
4. Do obsługi finansowej ćwiczenia lub szkolenia organizator wyznacza wojskową jednostkę budżetową (oddział gospodarczy), która otrzymuje środki pieniężne na wydatki określone w zatwierdzonym kosztorysie.

5. Wydatki i koszty związane z ćwiczeniami i szkoleniami podlegają wyodrębnieniu w ewidencji.

§ 12.

Minister Obrony Narodowej lub Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji występuje z wnioskiem do Rady Ministrów o zwiększenie z rezerwy ogólnej budżetu państwa wydatków budżetowych w części dotyczącej właściwego ministerstwa, jeżeli środki na użycie jednostek wojskowych poza granicami państwa nie zostały uwzględnione w budżecie tego ministerstwa.

§ 13.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia został opracowany na podstawie delegacji dla Rady Ministrów zawartej w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1998 r. w sprawie finansowania działań jednostek wojskowych poza granicami RP oraz świadczeń, uprawnień i obowiązków żołnierzy pełniących służbę w tych jednostkach w 1998 r. jest aktem epizodycznym i utraci moc z końcem br.

Kierując się takimi założeniami, zmierza się w projekcie do szczegółowego określenia zasad i trybu finansowania poza granicami państwa związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Generalnie, finansowanie zadań jednostek wojskowych odbywa się na zasadach określonych w projekcie ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem szczegółowych uregulowań rozporządzenia.

Wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek ujmowane są w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej. W sytuacjach szczególnych, gdy użycie jednostek wojskowych poza granicami państwa nie było planowane, środki finansowe zapewnia Rada Ministrów z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Uregulowanie takie zawarte jest już w projekcie ustawy o zasadach użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa. Projekt rozporządzenia precyzuje tylko ten zapis przez określenie trybu wystąpienia Ministra Obrony Narodowej do Rady Ministrów o przyznanie potrzebnych środków.

W projekcie zawarto zapis, że obsługę finansową jednostek wojskowych kierowanych za granicę sprawował będzie zakład budżetowy „Wojskowe Misje Pokojowe”, działający na podstawie decyzji nr 20/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 maja 1992 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego „Wojskowe Misje Pokojowe”. Dopuszcza się także możliwość prowadzenia obsługi finansowej jednostek uczestniczących w ćwiczeniach i szkoleniach

międzynarodowych, akcjach ratowniczych i humanitarnych oraz operacjach wojskowych - bezpośrednio przez wojskowe jednostki budżetowe.

W projekcie uwzględniono także problematykę refundowania wydatków przez organizacje międzynarodowe.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 29 października 1998 r.

Cena - 1,35 zł + 22% VAT

